

اسرار تجاری در تجارت بین الملل در چارچوب سازمان تجارت جهانی

مؤلفان:

شیما هاشمپور وزوانی

کارشناس ارشد حقوق تجارت بین الملل

دکتر داود داداش نژاد

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان

سرشناسه	: هشتم پور وزوانی، شیما، ۱۳۶۶
عنوان و نام پدیدآور	: اسرار تجاری در تجارت بین الملل در چارچوب سازمان تجارت جهانی
مشخصات نشر	: تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۸ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۰۲-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: سازمان تجارت جهانی World Trade Organization
موضوع:	: اسرار تجاری Trade secrets
شناسه افزوده	: داداش نژاد، داود، ۱۳۴۹
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۵ الف HD۳۸۷/۵۲
رده بندی دیو	: ۶۵۸/۴۷۲
شماره کتابشناس ملی	: ۴۹۶۸۵۲۵

اسرار تجاری در تجارت بین الملل در چارچوب سازمان تجارت جهانی

انتشارات کتاب آوا

مولفان:	شیما هشتم پور وزوانی - داود داداش نژاد
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول - پاییز ۱۳۹۶
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۹۵۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۰۲-۵

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن بست ختیب، پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴
شماره های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۴۰۷۶۹۳ | ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام شهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد اسلامی، شعبه دادگستری
تلفن: ۵۶۲۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

فهرست مطالب

۱۳	 مقدمه
۱۵	فصل اول: تعاریف و مفاهیم نظری
۱۷	بخش اول: تجارت بین الملل
۱۷	 گفتار اول: ماهیت و مفاهیم تجارت بین المللی
۱۷	 ۱- حقوق تجارت بین الملل
۱۷	 ۲- حقوق بازرگانی بین المللی
۱۸	 ۳- حقوق اقتصادی بین المللی
۱۸	 ۴- حقوق بازرگانی فراملی
۱۸	 ۵- حقوق کسب و کار بین المللی
۱۹	 ۶- حقوق معاملات بین المللی
۱۹	 گفتار دوم: انواع فعالیت های تجاری
۱۹	 گفتار سوم: چگونگی برقراری تجارت بین المللی
۲۰	 گفتار چهارم: شکل گیری و اهمیت تجارت بین الملل
۲۲	بخش دوم: سازمان تجارت جهانی (WTO)
۲۲	 گفتار اول: مقدمه و تاریخچه
۲۲	 بند اول: تاریخچه گات (GATT)
۲۳	 بند دوم: تاریخچه سازمان تجارت جهانی (WTO)
۲۳	 گفتار دوم: اهداف سازمان تجارت جهانی
۲۳	 بند اول: بالا بردن سطح زندگی در کشورهای عضو

- بند دوم: فراهم نمودن امکانات ایجاد اشتغال کامل ۲۴
- بند سوم: افزایش درآمدهای واقعی و بالا بردن سطح تقاضا ۲۴
- بند چهارم: بهره برداری مؤثر از منابع جهانی برای رشد پایدار ۲۵
- بند پنجم: حمایت از محیط زیست ۲۵
- بند ششم: گسترش تولید و تجارت کالا و خدمات بین المللی ۲۶
- گفتار سوم: اصول حاکم بر سازمان تجارت جهانی ۲۶
- بند اول: اصل عدم تبعیض ۲۶
- بند دوم: اصل دولت کامله الوداد ۲۶
- بند سوم: رفتار ملی ۲۷
- بند چهارم: اصل آزاد بازرگانی ۲۷
- بند پنجم: کاهش یواریس و هزینه های گمرکی ۲۸
- بند ششم: اصل شفافیت بخش به مقررات تجاری ۲۸
- بند هفتم: اصل تجارت عادی یا صفت ۲۹
- گفتار چهارم: چگونگی الحاق به سازمان تجارت جهانی ۲۹
- بند اول: درخواست عضویت و تشکیل کارگروه بررسی ۲۹
- بند دوم: بررسی رژیم تجاری ۳۰
- بند سوم: پاسخگویی به سؤالات مطرح شده توسط اعضا و تشکیل جلسه بررسی ۳۰
- بند چهارم: مذاکرات دو جانبه و چند جانبه با کشورهای اصلی ۳۱
- بند پنجم: گزارش گروه کاری، رأی گیری و پروتکل الحاق ۳۱
- گفتار پنجم: ساختار تشکیلاتی سازمان تجارت جهانی ۳۱
- بند اول: کنفرانس وزیران ۳۱
- بند دوم: شورای عمومی ۳۲
- بند سوم: شورای ناظر ۳۳
- بند چهارم: کمیته ها ۳۳
- بند پنجم: دبیرخانه ۳۴
- گفتار ششم: موافقت نامه های سازمان تجارت جهانی ۳۵
- بند اول: موافقت نامه تأسیس سازمان تجارت جهانی ۳۵

۳۷	بند دوم: موافقت نامه عمومی راجع به تجارت خدمات
۳۹	بند سوم: موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت ۱۹۹۴ (گات)
۴۱	بند چهارم: موافقت نامه جنبه‌های حقوق مالکیت فکری مرتبط با تجارت
۴۴	بند پنجم: تفاهم نامه راجع به قواعد و رویه‌های حاکم بر حل اختلاف
۴۶	بند ششم: موافقت نامه راجع به تدابیر سرمایه گذاری مرتبط با تجارت
۴۸	بند هفتم: موافقت نامه ضد دامپینگ
۵۰	بند هشتم: تفاهم نامه ساز و کار بررسی خط مشی تجاری
۵۳	بخش سوم: اسرار تجاری
۵۳	مبحث اول: مفهوم اسرار تجاری
۵۳	گفتار اول: اصل آزاد اطلاعات و اسرار
۵۴	بند اول: مفهوم اسرار تجاری و اطلاعات و اسرار
۵۶	بند دوم: جایگاه و سببه اسرار تجاری
۵۶	گفتار دوم: تعاریف اسرار تجاری
۵۷	بند اول: تعاریف حقوق داخلی
۵۷	بند دوم: تعاریف حقوق بین‌المللی
۵۸	گفتار سوم: بررسی عناصر مؤثر تعریف
۵۸	بند اول: اطلاعات
۵۸	بند دوم: ارزشمند بودن
۵۹	بند سوم: ناشناخته بودن
۶۰	بند چهارم: قابل دستیابی نبودن
۶۰	بند پنجم: حفظ محرمانگی
۶۳	مبحث دوم: مصادیق اسرار تجاری
۶۳	گفتار اول: اطلاعات علمی و فنی
۶۳	گفتار دوم: اطلاعات کسب و کار
۶۴	گفتار سوم: اطلاعات مالی
۶۴	گفتار چهارم: اطلاعات سازمانی
۶۴	گفتار پنجم: فراگردها

۶۵ گفتار ششم: ایده‌ها

۶۵ گفتار هفتم: اطلاعات رایانه‌ای

فصل دوم: اصل شفافیت پذیری و پیش بینی پذیری در موافقت نامه‌ها ۶۷

۶۹ گفتار اول: مفهوم اصل شفافیت پذیری و پیش بینی پذیری

۷۰ گفتار دوم: جاسوسی اقتصادی

۷۱ گفتار سوم: ارتباط جاسوسی اقتصادی و امنیت

۷۱ گفتار چهارم: مفهوم افشاء اطلاعات

۷۲ گفتار پنجم: آستانه افشاء اطلاعات

۷۳ بند اول: مفهوم اسرار

۷۴ بند دوم: دست سبک

۷۴ گفتار ششم: انواع اطلاعات

۷۴ بند اول: اطلاعات ویژه

۷۴ بند دوم: اطلاعات دقیق

فصل سوم: اسرار تجاری و مالکیت‌های فکری ۷۵

۷۷ گفتار اول: کلیات و مفهوم حقوق مالکیت فکری

۷۷ گفتار دوم: ماهیت حقوق مالکیت فکری

۷۸ گفتار سوم: رابطه اسرار تجاری و مالکیت‌های صنعتی و تجاری

۷۸ بند اول: حق اختراع

۸۰ بند دوم: حقوق حاکم بر طرح‌های صنعتی

۸۱ بند سوم: حق علائم و اسامی تجاری

۸۲ بند چهارم: حقوق ناظر بر شهرت تجاری

۸۳ بند پنجم: حقوق نشانه‌های جغرافیایی

۸۳ گفتار چهارم: اسرار تجاری و مالکیت‌های ادبی و هنری

۸۴ بند اول: کپی رایت

۸۶ بند دوم: حقوق مجاور

۱۶	گفتار پنجم: حمایت از اسرار تجاری در روابط امنی
۸۶	بند اول: مفهوم رابطه امنی
۸۷	بند دوم: حمایت در رابطه میان کارفرما و مستخدم
۸۷	۱- تعهد به وفاداری و عمل به حسن نیت
۸۸	۲- تعهد به رازداری ناشی از اوضاع و احوال
۸۸	۳- تصریح به تعهد به رازداری
۸۸	بند سوم: حمایت در رابطه انتقال دهنده و انتقال گیرنده اسرار تجاری
۹۰	- مفهوم شناسی
۹۰	- شرط اعتبار
۹۱	۳- سایر ملاحظات
۹۱	گفتار هفتم: حمایت از اسرار تجاری در صورت فقدان رابطه قراردادی
۹۲	بند اول: تکلیف رازداری
۹۲	۲- تعهد ثالث به رازداری
۹۳	گفتار هشتم: مدت حمایت
۹۳	گفتار نهم: سوء استفاده از اسرار تجاری
۹۴	گفتار دهم: صحیح‌ترین روش حفظ اسرار

فصل چهارم: رویه‌های حل و فصل اختلافات در سازمان تجارت جهانی ۹۵

۹۷	گفتار اول: بررسی تفاهم نامه راجع به قواعد و رویه‌های حاکم بر حل اختلاف
۹۷	بند اول: ویژگی‌های سیستم حل اختلافات تفاهم نامه
۹۸	بند دوم: مراجع حل اختلاف و مراحل کار این مرجع
۹۸	۱- رکن حل اختلاف
۹۸	۲- هیات‌های رسیدگی
۹۹	۳- رکن استینافی
۱۰۰	۴- موضوع تقاضای استیناف
۱۰۱	گفتار دوم: موافقت نامه‌های تحت پوشش تفاهم نامه
۱۰۱	۱- موافقت نامه تأسیس سازمان تجارت جهانی

۱۰۱	۲- موافقت نامه تجاری چند جانبه
۱۰۲	۳- موافقت نامه عمومی راجع به تجارت خدمات
۱۰۳	گفتار سوم: مکانیسم حل و فصل اختلافات در سازمان جهانی تجارت
۱۰۳	بند اول: مراحل رسیدگی
۱۰۴	بند دوم: مساعی جمیله و سازش و میانجیگری
۱۰۴	گفتار چهارم: داوری
۱۰۴	بند اول: تاریخچه
۱۰۵	بند دوم: تعریف داوری
۱۰۵	بند سوم: قرارداد داوری
۱۰۶	بند چهارم: حدود داوری و جرح آنها
۱۰۶	بند پنجم: رسیدگی و صدور رأی
۱۰۷	گفتار پنجم: حقوق بین الملل عرفی
۱۰۷	گفتار ششم: اصول کلی حقوقی
۱۰۹	نتیجه گیری
۱۱۵	پیشنهادهای
۱۱۷	منابع و مآخذ

مقدمه

دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم حداقل در ۲ قرن اخیر بر مبنای ابداع و نوآوری شکل گرفته است. آثار و اختراعات امروزه انسانها آن چنان بسیار است که نمی‌توان با چند دهه یا چند صده گذشته مقایسه کرد. اسرار تجاری به مفهوم ساده این مطلب را به همراه دارد که شخص دارنده اطلاعات نمی‌خواهد رقابت با سایر اشخاص از این اطلاعات آگاهی یابند و عدم رعایت این اطلاعات می‌تواند به طور مستقیم در مورد امتیاز رقابت زایی دچار مشکل نماید. بنابراین باید به طور دقیق و همه جانبه از اطلاعات حفاظت کند و این کار در تمام کالاهای تولیدی و خاص باید انجام گردد.

ضمناً باید یاد آوری نمود که اسرار تجاری بر مبنای بخشی از معاهده (TRIPS) ناظر بر جنبه های تجاری مالکیت فکری در سال ۱۹۹۵ تدوین گردیده است. که این قاعده عمومی در خصوص قوانین و مقررات اسرار تجاری توسط بالغ بر ۱۰۰ کشور از ۱۸۶ کشور عضو تجارت جهانی مورد پذیرش قرار گرفته است. در نتیجه این سوال در ذهن متبلور می‌گردد که حقوق اسرار تجاری چیست؟ و منظور از سری بودن اسرار تجاری چیست؟ پاسخ به این سوالات راضی و روشن است که هر کشور یا حکومتی نیاز به قدرت دارد چه در زمینه نظامی و دفاعی و چه در زمینه های اقتصادی و تجاری. اما نکته که بسیار قابل تامل است این می باشد که سازمان تجارت جهانی که مبنای تعهد مقررات خود را بر اصل شفافیت قرار داده چگونه و به چه دلیل رویه های حل و فصل اختلافات در مورد اسرار تجاری را مورد بحث قرار می دهد و چرا بحث جاسوس های اقتصادی و افشاء اطلاعاتی بوجود می آید؟ آیا این موارد با سایر موافقت نامه های سازمان در تضاد نیست؟ به هر حال برای روشن شدن این مساله بهتر است شاخه ها و گرایش ها و مفاهیم فعالیت های تجاری و بین المللی را بشناسیم و همچنین شناختن سازمان تجارت جهانی و اهداف آن و شاید یکی از مهمترین موارد شناخت و تفسیر آن، بحث حوزه مالکیت فکری در سازمان تجارت جهانی می باشد.

حال با توجه به مفاهیم اسرار تجاری و قوانین آن به صورت تطبیقی با نظامهای گوناگون هر کشور مانند آمریکا و انگلستان و دیگر نظام های حقوق از جمله کامن لا و رومی ژرمنی، این دستاورد را می خواهیم در چارچوب سازمان تجارت جهانی وصف نماییم که اگر کشوری از قبل در این سازمان عضو بوده است و یا می خواهد عضو این سازمان شود چه پیامدهای مثبت و منفی در زمینه اسرار تجاری برای او دارد.

لذا برای بهتر روشن شدن این مسئله که چرا باید اصل شفافیت پذیری رعایت شود و حمایت های قانونی از اسرار تجاری چگونه شکل گیرد و سایر مسائل دیگری که در این حوزه وجود دارد باید به فصول و تقسیم بندی های این پروسه نظر شما را جلب نماییم که شاید بتواند اندکی از ابهامات شائبه ای که در ذهن خواننده صورت گرفته جواب دهیم.